

ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2

Management Skills of 21st Century School Administrators under the Office of Nakhon Pathom Educational Service Area 2

สุวิมล ทองจำรัส และ สัจจิวรรณ ทรรพวาส

Suwimol Thongjamras and Sajiwan Tharapawas

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. 2) เปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและ 3) เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 302 คน จากจำนวน 119 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ทักษะการสร้างทีมงาน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการสื่อสาร 2) การเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการสร้างทีมงานที่แข็งแกร่ง เข้าใจจุดมุ่งหมายขององค์กร มอบหมายงานให้ตรงตามความสามารถศักยภาพของแต่ละบุคคล เน้นบริหารแบบประชาธิปไตย สร้างขวัญและกำลังใจ มีทักษะการแก้ปัญหาที่มีความหนักแน่น ความยืดหยุ่น การเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหาโดยอาศัยประสบการณ์ มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ที่ต้องเปลี่ยนมุมมอง คัดลอกกรอบ เป็นทั้งนักแก้ปัญหา นักปรับปรุงงาน นักสอนงาน และนักคิด มีทักษะการสื่อสารต้องที่ชัดเจน เพิ่มช่องทางในการสื่อสารโดยอาศัยเทคโนโลยีและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่สามในชีวิตประจำวัน และมีทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมต้องเปิดใจกว้างยอมรับเทคโนโลยี มีความทันสมัย เป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยีและการศึกษาดูงานการพัฒนาวัตกรรมการพัฒนาหน่วยงานที่เป็นต้นแบบ

คำสำคัญ: ทักษะผู้บริหารสถานศึกษา, ทักษะในศตวรรษที่ 21

Abstract

The purpose of the study was to 1) Management Skills of 21st Century School. 2) compare Management Skills of 21st Century School 3) Development plan Management Skills of 21st Century School. Use the quantitative research. The sample were 302 of the school administrators and teachers of 119 schools. The instruments used in this research were questionnaires and interviews. The statistics that were used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and Scheffe's Method.

The result found that 1) The research found the management skills of 21st Century School. Overall, it was found that the information contained in high levels, respectively, and the average is team

building skills, creative thinking skills, technology/innovation skills, problem solving skills and communication skills. 2) When comparing the management skills of 21st Century School. It was found that communication skills of school administrators are statistical different by.05.3) Development plan: School administrators must have strong team building skills, understand the aims of the organization, assign tasks the individual's potential capabilities and focus on democratic management create morale. Have problem solving skills that are strong, flexible, understanding, changing and solving problems based on experience. Have creative skills that need to change the perspective, think outside as soon as both problem solvers, job improvement, job instructors and thinkers. Have clear communication skills, increase communication channels by using technology and developing skills in using third language in daily life. And having information technology skills and innovation must be open-minded to accept technology modern be a leader in technology and have a case study for innovation development from agencies that are models.

Keywords: Skills of School Administrators, Management Skills of 21st Century

Received: 2020-05-29

Revised: 2020-07-24

Accepted: 2020-09-22

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถและผลักดันให้สังคมและประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองต่อไป แนวทางจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองของประเทศจะสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดสาระสำคัญให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นรัฐจึงต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อให้ประชากรมีความรู้ ความสามารถ อ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศึกษาอย่างมาก เพราะการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานถือเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคงและความก้าวหน้าของชาติ ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่หน้าที่ในการจัดการศึกษาส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน ซึ่งบุคคลสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีทักษะการเป็นผู้นำที่มีคุณภาพและมีการวางแผนการบริหารอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาครูและนักเรียนให้พัฒนาไปตามศักยภาพอย่างมีคุณภาพ

สังคมในปัจจุบันมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการเมือง การปกครองโดยเฉพาะด้านการศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถและผลักดันให้สังคมและประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ที่มุ่งเตรียมความพร้อมคน สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบพร้อมเผชิญความเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ จากนโยบายดังกล่าวส่งผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559,

หน้า 7-9) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้ 1) ปฏิรูปครู อาจารย์และผู้บริหารการศึกษา 2) ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล 3) ปฏิรูประบบการบริหารและการแก้ไขปัญหา ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งในการบริหารสถานศึกษาเพราะการศึกษาเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนและหนทางไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในศตวรรษที่ 21 ให้ความซับซ้อนและปัญหาอย่างไม่สิ้นสุดจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถและคุณธรรมในการดำเนินการที่จะนำพาองค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวัง ในการบริหารสถานศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะทางการบริหาร กระบวนการและเทคนิคการบริหารมาเป็นส่วนประกอบในการบริหาร หากผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีทักษะทางการบริหารก็จะบริหารงานไม่ได้ในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจะเผชิญกับปัญหาและความซับซ้อนมากมาย ผู้นำในอนาคตจำเป็นต้องมีทักษะและสมรรถนะใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพความพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดน (รสสุคนธ์ มกรมณี, 2555, หน้า 5-6) ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เชื่อมโยงมาสู่ภาคการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะถูกคาดหวังสูงมาก ต้องเจอกับการบริหารที่มีความซับซ้อน รวมถึงการบริหารงานภายใต้ความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมเพราะคนยุคนี้เป็น การเผชิญกับความขัดแย้งในตัวเองและยุคอิสระมากขึ้น ดังนั้นทักษะสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการสร้างหลักสูตรและวิธีการสอนอย่างไรให้ผู้เรียนให้ตอบโจทย์สิ่งเหล่านี้ คือ (1) Learn to Live เรียนเพื่อการใช้ชีวิตอยู่บนโลก (2) Learn to Love สอนให้เด็กรู้จักโลก รักคนอื่น รักตนเอง (3) Learn to Learn สอนให้เด็กรู้จักว่า ทำไมเราจึงต้องเรียน เรียนที่ไหน เรียนอย่างไร เรียนเมื่อไร เรียนกับใครและเรียนแล้วนำไปใช้ทำอะไร และ (4) Love to Learn เด็กรักที่จะเรียนรู้ไปตลอดชีวิต ซึ่งเป็นความท้าทายของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างยิ่ง (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2555, หน้า 6)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559, หน้า 67-68) ได้กล่าวสรุปถึงสภาวะการศึกษาไทย ปี 2557- ปี 2558 ที่น่าสนใจพบว่า การจัดการศึกษาไทยที่มุ่งผลิตคนที่มีความรู้ทักษะจำนวนหนึ่งไปทำงานในโรงงานแบบศตวรรษที่ผ่านมาเป็นเรื่องที่ล้าสมัย เพราะโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งในเศรษฐกิจ การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการใช้ความรู้ทักษะแนวคิดวิเคราะห์เป็น ประยุกต์ใช้เป็น มีความสามารถในการทำงาน แก้ปัญหาได้เก่งและแข่งขันทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น ประเทศที่ไม่สามารถปฏิรูปการจัดการศึกษาของตนให้ก้าวตามทันได้ จะถูกทอดทิ้งให้ล้าหลังตกต่ำลง ประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาในเชิงโครงสร้างทั้งระบบอย่างเข้าใจสภาพปัญหา ซึ่งปัญหาที่สำคัญที่สุดของระบบการศึกษาของไทย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมแบบล้าหลังทั้งเรื่องอุดมการณ์และแนวทางการศึกษา เรียนรู้ เน้นการท่องจำและวัดผลในเรื่องเนื้อหา ไม่ได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ขาดความเข้าใจและละเอียดการพัฒนา จึงส่งผลให้การศึกษาของไทยมีการพัฒนาที่ด้อยกว่าหลายประเทศทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

จากทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวข้างต้น อาจจะมีปัญหาสำหรับผู้บริหารที่ยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ขาดทักษะที่จำเป็นสำหรับการบริหารในองค์กรและหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 เพื่อหน่วยงานได้มีการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารและเป็นข้อมูลให้หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนงานตลอดจนเสริมสร้างทักษะการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนและคุณภาพนักเรียนที่พึงประสงค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 นำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลที่จะพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการบริหารจัดการสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถนำมาใช้กำหนดนโยบายแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อวางแผนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 119 โรงเรียน ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) จากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน และผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาที่เน้นทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หรือโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปีและมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลหรือโรงเรียนเน้นการจัดการเรียนรู้ทักษะศตวรรษที่ 21

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีที่พบว่า มีความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามปลายเปิดโดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบขั้นตอนของทางบัณฑิตวิทยาลัย โดยการแจกและเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของ

แบบสอบถามทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ในการวิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.23 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.77 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.26 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 38.74 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.07 ประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.76 ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.17 เป็นสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.23 เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 21.19 และเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 13.58

2. ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ทักษะการสร้างทีมงาน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร

2.1 ทักษะการสร้างทีมงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น 3 ลำดับแรกคือ ผู้บริหารให้โอกาสผู้ร่วมงานได้แก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น ผู้บริหารมีการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และผู้บริหารเห็นคุณค่าในการทำงานของบุคลากรว่ามีความแตกต่างกันตามความสามารถ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

2.2 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น 3 ลำดับแรกคือ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำแนวคิดใหม่มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจะพิจารณาทางเลือกมากกว่าหนึ่งทางเลือกก่อนที่จะตัดสินใจลงมือริเริ่มทำงาน ผู้บริหารเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการทำงาน และผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดเป็นสำคัญ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถจัดการกับความคิดเห็นที่แตกต่างให้ไปสู่ความคิดใหม่ที่ริเริ่มสร้างสรรค์ และผู้บริหารมีการพัฒนาระบบ ขั้นตอน วิธีการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่เป็นนวัตกรรม

2.3 ทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น 3 ลำดับแรกคือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้บริหารให้ความสำคัญการสร้างสรรคผลงานด้านนวัตกรรมของบุคลากร ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและระหว่างหน่วยงาน ผู้บริหารสามารถประยุกต์วิธีการทางเทคโนโลยีในการพัฒนางาน และผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถสร้างนวัตกรรมที่แตกต่างจากสถานศึกษาคู่แข่งได้

2.4 ทักษะการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น 3 ลำดับแรกคือ ผู้บริหารและผู้ร่วมงานมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างได้อย่างเปิดเผย ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกัน ผู้บริหาร

วิเคราะห์ถึงสาเหตุปัญหาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และผู้บริหารสามารถเสนอแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารและผู้ร่วมงานร่วมกันเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งขององค์กรอย่างสร้างสรรค์ และผู้บริหารมองปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทายในการค้นหาวิธีการแก้ปัญหา

2.5 ทักษะการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น 3 ลำดับแรกคือ ผู้บริหารสามารถแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้ทันต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสามารถใช้ช่องทางแบ่งปันความรู้ให้ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายอย่างทั่วถึง และผู้บริหารสามารถเลือกวิธีใช้สื่อในการสืบค้นหาข้อมูลสารสนเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารใช้ภาษาอื่นๆ เพื่อการสื่อสาร เช่น ภาษาพม่า ภาษาจีน ภาษาลาว

3. การเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ผู้บริหารมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากทุกด้าน พิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ พบว่า

3.1 ทักษะการสร้างทีมงาน สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือ ผู้บริหารให้โอกาสผู้ร่วมงานได้แก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรที่ตรงกับความต้องการในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบสถานศึกษาขนาดกลาง โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือ ผู้บริหารให้โอกาสผู้ร่วมงานได้แก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารใช้ข้อมูลผลการประเมินการทำงานปรับปรุงคุณภาพกระบวนการสร้างทีมงาน สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารเห็นคุณค่าในการทำงานของบุคลากรว่ามีความแตกต่างกันตามความสามารถ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารใช้ข้อมูลผลการประเมินการทำงานปรับปรุงคุณภาพกระบวนการสร้างทีมงาน

3.2 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถแนะนำการปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองพร้อมเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ สถานศึกษาขนาดกลาง โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำแนวคิดใหม่มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถจัดการกับความคิดเห็นที่แตกต่างให้ไปสู่ความคิดใหม่ที่ดีริเริ่มสร้างสรรค์ และผู้บริหารมีการพัฒนาระบบ ขั้นตอน วิธีการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่เป็นนวัตกรรม สถานศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการคิดสร้างสรรค์ โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการทำงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถจัดการกับความคิดเห็นที่แตกต่างให้ไปสู่ความคิดใหม่ที่ดีริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองพร้อมเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ และผู้บริหารกล้าตัดสินใจในการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ

3.3 ทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถประยุกต์วิธีการทางเทคโนโลยีในการพัฒนางาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถสร้างนวัตกรรมที่แตกต่างจากสถานศึกษาคู่แข่งได้ สถานศึกษาขนาดกลาง โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ร่วมงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถสร้างนวัตกรรมที่แตกต่างจากสถานศึกษาคู่แข่งได้ สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่มีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญการสร้างสรรค์ผลงานด้านนวัตกรรมของบุคลากร ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถสร้างนวัตกรรมที่แตกต่างจากสถานศึกษาคู่แข่งได้

3.4 ทักษะการแก้ปัญหา สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารใช้ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับงานได้ สถานศึกษาขนาดกลาง โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารวิเคราะห์ถึงสาเหตุปัญหาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารและผู้ร่วมงานร่วมกันเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งขององค์กรอย่างสร้างสรรค์ สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารและผู้ร่วมงานมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างได้อย่างเปิดเผย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารมองปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทายในการค้นหาวิธีการแก้ปัญหา

3.5 ทักษะการสื่อสาร สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารใช้ภาษาอื่น ๆ เพื่อการสื่อสาร เช่น ภาษาพม่า ภาษาจีน ภาษาลาว สถานศึกษาขนาดกลาง โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถใช้ช่องทางแบ่งปันความรู้ให้ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายอย่างทั่วถึง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารใช้ภาษาอื่น ๆ เพื่อการสื่อสาร เช่น ภาษาพม่า ภาษาจีน ภาษาลาว สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้ทันต่อการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารใช้ภาษาอื่น ๆ เพื่อการสื่อสาร เช่น ภาษาพม่า ภาษาจีน ภาษาลาว

3.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะอื่นไม่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ พบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหาร

สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ของสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จากการสัมภาษณ์ พบว่า 1) ทักษะการสร้างทีมงาน มีแนวทางดังนี้ สร้างทีมที่แข็งแกร่งโดยการสร้างความตระหนักให้ทำงานเป็นทีม ความสามัคคีในหมู่คณะและเข้าใจจุดมุ่งหมายขององค์กร เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ มอบหมายงานให้ตรงตามความสามารถศักยภาพของแต่ละบุคคล ใส่ใจลูกน้อง สร้างความเป็นกันเองและเป็นเพื่อนร่วมงาน เน้นบริหารแบบประชาธิปไตย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในทีม พูดคุยอย่างเปิดใจ มีกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในทีม พัฒนาบุคลากรให้ทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพ สร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชย และสร้างเครือข่ายและพัฒนาองค์กรวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา 2) ทักษะการแก้ปัญหา มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเริ่มจากการปรับตนเองก่อนในเรื่องความหนักแน่น ความยืดหยุ่น การเข้าใจผู้อื่น การเข้าใจการเปลี่ยนแปลง และการเข้าใจบริบท แก้ปัญหาโดยอาศัยประสบการณ์ เพราะปัญหาแต่ละปัญหาจะสอนบทเรียนให้ผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อเกิดปัญหาขึ้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องรีบแก้ปัญหา และสิ่งสำคัญที่สุดคือ การป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา 3) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีแนวทางดังนี้ ใช้ความรู้ วิธีการ การส่งเสริม การพัฒนาและส่วนประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็น ผลักดันข้อจำกัดและขยายมุมมอง การคิดนอกกรอบ ทุกคนในองค์กร ต้องเปลี่ยนมุมมอง และก้าวสู่ประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้ การเรียนรู้ ต้องเป็นทั้งนักแก้ปัญหา นักปรับปรุงงาน นักสอนงาน และนักคิดรวมกันไปในตัว 4) ทักษะการสื่อสาร มีแนวทางดังนี้ พัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร เข้ารับการอบรมพัฒนาหลักสูตรด้านการสื่อสาร การสื่อสารให้ชัดเจน พูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ศึกษาหาข้อมูลในเรื่องที่จะพูด รู้จักวิธีการในการพูด เข้าใจในสิ่งที่พูด สื่อสารให้ตรงความหมายและวัตถุประสงค์ เพิ่มช่องทางในการสื่อสารทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ พัฒนาช่องทางการสื่อสารหลากหลายช่องทางโดยอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสื่อสาร เพิ่มช่องทางในการสื่อสารให้สามารถสื่อสารได้หลายช่องทาง เพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อประสานงาน เช่น Facebook, Line, Website เป็นต้น ควรพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่สาม และควรใช้ภาษาที่สามในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และ 5) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารจะต้องเปิดใจกว้าง ยอมรับเทคโนโลยีและเห็นความสำคัญของเทคโนโลยี ศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ และมีข้อมูลที่ทันสมัย ผูกอบรมเชิงปฏิบัติการหรือสอบถามจากผู้รู้ ศึกษาด้วยตนเอง ก้าวให้ทันเทคโนโลยี เป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยี นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้บริหารจัดการภายในองค์กร และศึกษาดูงานการพัฒนานวัตกรรมจากหน่วยงานที่เป็นต้นแบบ

อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเครือข่ายการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย และมีเป้าประสงค์ที่จะการจัดศึกษาที่ให้นักเรียนมีคุณภาพสู่มาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทยและทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ต้องดำเนินการปฏิรูป 3 ด้าน คือ 1) การปฏิรูปครู อาจารย์และผู้บริหารการศึกษา 2) การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล และ 3) การปฏิรูประบบการบริหารและการแก้ปัญหา จึงอาจทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เกิดการปรับตัวและพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดือนเพ็ญ บุญใหญ่เอก (2557) เรื่อง การบริหารการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิตา เพลินจิต (2558) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ พลประเสริฐ (2559) เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระชัย จิบทอง (2560) เรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

สำหรับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ทักษะการสร้างทีมงาน ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารและทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ผู้วิจัยสามารถนำเสนอการอภิปรายผลได้ดังนี้ ทักษะการสร้างทีมงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ประเด็นผู้บริหารให้โอกาสผู้ร่วมงานได้แก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่น ๆ ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.66) อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะทักษะการสร้างทีมงานกล่าวคือ สนับสนุนการพัฒนาการของเอกัตบุคคล ทบทวนการปฏิบัติงาน โดยไม่วิพากษ์ วิจาร์ณส่วนบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันของทีมงาน (ชาญชัย อาจิณสมภาร, 2548) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 รองลงมาได้แก่ ประเด็นผู้บริหารมีการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.65) อาจเป็นเพราะการดำเนินการบริหารสถานศึกษาในระบอบราชการผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ต้องมีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับองค์ประกอบของทีมงานที่ว่า ผู้นำทีมหรือหัวหน้าทีม จะต้องมีความสามารถสูงเฉพาะตัวในด้านการวางแผน การกระจายงาน การติดตามกำกับและประเมินงาน (ธีระ รุณเจริญ, 2548) และยงยุทธ เกษรสาคร (2545) ที่กล่าวว่า การสร้างทีมงานต้องมีการปฏิบัติตามแผน เป็นการนำแผนการปฏิบัติงานไปสู่การปฏิบัติจริง ผู้บริหารจะต้องมีการกำกับและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารใช้ข้อมูลผลการประเมินการทำงานปรับปรุงคุณภาพกระบวนการสร้างทีมงาน ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.60) สอดคล้องกับกระบวนการสร้างทีมงานที่ว่า การประเมินผลลัพธ์จากการดำเนินงาน (Evaluation of Results) สมาชิกในทีมร่วมกัน ติดตาม ประเมินและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาก็บรรลุเป้าหมาย (ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์, 2545) แต่นอกจากการประเมินผลลัพธ์จากการดำเนินงานแล้ว ผู้บริหาร

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ควรนำข้อมูลผลการประเมินการทำงาน ปรับปรุงคุณภาพกระบวนการสร้างทีมงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ดังนี้

1.1 ทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารสามารถสร้างนวัตกรรมที่แตกต่างจากสถานศึกษาคู่แข่งได้ ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรม และพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนการสอนเพื่อสร้างความแตกต่างจากสถานศึกษาคู่แข่ง

1.2 ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ผู้บริหารใช้ภาษาอื่นๆ เพื่อการสื่อสาร เช่น ภาษาพม่า ภาษาจีน ภาษาลาว ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาการใช้ภาษาอื่นๆ เพื่อการสื่อสารเพิ่มเติม

1.3 ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดเล็กสูงกว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ควรเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายช่องทาง เพิ่มช่องทางการแบ่งปันความรู้ และช่องทางการให้คำปรึกษา และเพิ่มความสามารถในการติดต่อสื่อสาร

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ควรนำ ผลการศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไปจัดทำแผนพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มทักษะการสร้าง ทีมงาน ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร และทักษะทางเทคโนโลยีและ นวัตกรรม

1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ควรนำทักษะการสร้างทีมงาน ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร และทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ไป สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทักษะทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

2.3 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย อาจันสมอาจารย์. (2548). *ทักษะการบริหารทีมงาน*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เนต.
- ณัฏฐพันธ์ เขจรนันท์. (2545). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- เดือนเพ็ญ บุญใหญ่เอก. (2557). *การบริหารการจัดการศึกษาในศตวรรษที่21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3. ปริญญาพนธ์มหาบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*.
- ธีระ รุณเจริญ. (2548). *สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่างการพิมพ์.
- พรทิพย์ พลประเสริฐ และรัชฎ สุวรรณภูมิ. (2559). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยนครพนม, 1258-1264*.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2545). *ภาวะผู้นำและทำงานเป็นทีม*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 4. เอสแอนด์กราฟฟิค.
- รสสุคนธ์ มกรมณี. (2555). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน*. ค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://www.academia.edu/4001681>.
- วีระชัย จีบทอง. (2560). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- วีระพล สุวรรณนันท. (2534). *กระบวนการแก้ปัญหา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรพัฒนา.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2553). *ผู้บริหารโรงเรียน: บทบาทและความท้าทายในยุคปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง(พ.ศ. 2552-2561)*.แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2555). *ถึงเวลาปฏิวัติการสอนความท้าทายของครูในศตวรรษที่ 21 สรุปการเสวนาหัวข้อโลกเปลี่ยนการบริหารจัดการที่ท้าทายของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา”* ในงาน EDU2012. กรุงเทพฯ: ประชาชาติธุรกิจ.
- เอกชัย อภิศักดิ์กุลและทรงสนะ บุญขวัญ. (2549). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities, *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.